

Ομιλία Γιάννου Παπαντωνίου

**στην εκδήλωση των ΚΕΠΠ,
υπό την αιγίδα του ΥΠΕΞ,
με θέμα:**

«Ελλάδα – Τουρκία στον 21^ο αιώνα»

Ξενοδοχείο Μεγάλη Βρετάνια

Παρασκευή 26 Φεβρουαρίου 2010

Είναι ιδιαίτερη χαρά που απευθύνομαι στους συμμετέχοντες στην σημερινή ημερίδα, αφιερωμένη στις προοπτικές των ελληνοτουρκικών σχέσεων. Δεν υπάρχει αμφιβολία, ότι οι σχέσεις αυτές, κυρίως κατά την τελευταία πεντηκονταετία, έχουν χρωματίσει εντονότατα τόσο την πολιτική και των δύο χωρών, αλλά και την πολιτική τρίτων, που, για τους δικούς τους πάντα στόχους, προσπάθησαν είτε να συμβάλουν στη βελτίωση των σχέσεων αυτών, είτε να επωφεληθούν της έντασης μεταξύ των δύο, για να προωθήσουν δικά τους συμφέροντα.

Δεν είναι στόχος της σημερινής συνάντησης να ανατρέξει στο παρελθόν. Θα ήταν ματαιοπονία. Η πολιτική των δύο χωρών έχει διαμορφωθεί μέσα από δεκαετίες εμπειριών στις διμερείς σχέσεις.

Στόχος μας σήμερα είναι να διερευνήσουμε τις δυνατότητες που παρέχει το σημερινό επίπεδο των ελληνοτουρκικών σχέσεων, σε συσχετισμό με την διεθνή κατάσταση και τις ειδικότερες επιδιώξεις των δύο χωρών σε διεθνές επίπεδο, ώστε οι διμερείς σχέσεις να βελτιωθούν. Το ενδιαφέρον είναι ότι τέτοιες προσπάθειες έγιναν συχνά και στο παρελθόν, στο τέλος της δεκαετίας του 70, αργότερα με τη συνάντηση του Νταβός, τις αρχές της δεκαετίας του 90 και στην περίοδο μετά το 1999, έτος από το οποίο έχουμε σχετική ύφεση στις διμερείς μας σχέσεις και ταυτόχρονα σημαντική αύξηση της συνεργασίας σε πάρα πολλούς τομείς, στον οικονομικό, τον πολιτιστικό, τον τουριστικό, σε όλο το φάσμα δηλαδή των διμερών δυνατοτήτων. Παράλληλα, για πρώτη φορά μετά πολλά χρόνια, είχαμε ανταλλαγές επισκέψεων σε ανώτατο πολιτικό και στρατιωτικό επίπεδο.

Παρ' όλα αυτά, οι σχέσεις μας δεν είναι αυτές που έπρεπε να είναι. Αυτό δεν πρέπει να μας εκπλήσσει. Δυσπιστία δεκαετιών της μιας για τις προθέσεις και τις επιδιώξεις της άλλης πλευράς δεν είναι δυνατόν να εξαφανισθούν. Ισχυρές δυνάμεις υπάρχουν που δεν επιθυμούν τη βελτίωση των σχέσεων και την επίλυση των προβλημάτων.

Από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε στην προσπάθεια επίλυσης των προβλημάτων μας είναι η άγνοια. Όχι η άγνοια των θέσεων της

άλλης πλευράς – αυτές είναι κάτι παραπάνω από γνωστές. Αλλά η έλλειψη γνώσης των λόγων που υπαγορεύουν τη στάση αυτή, των γενεσιουργών αιτίων που προκαλούν τη συγκεκριμένη πολιτική. Αν δεν καταλάβει κανείς γιατί η απέναντι πλευρά σκέπτεται κατά έναν ορισμένο τρόπο, δεν είναι ποτέ σε θέση να συζητήσει, να αντιληφθεί, και υπάρχει πάντα ο κίνδυνος παρεξηγήσεων που μπορούν να εκτραπούν και να φέρουν δυσάρεστες συνέπειες, δυσανάλογα μεγάλες σε σχέση με τη σημασία των ίδιων των γεγονότων.

Για το λόγο αυτό, πιστεύω ότι συναντήσεις σαν τη σημερινή μπορούν να προσφέρουν σημαντική υπηρεσία στο στόχο αυτό.

Η σημερινή συγκυρία προσφέρεται για την προώθηση της αλληλοκατανόησης.

Η παγκόσμια οικονομική κρίση έχει προκαλέσει μία γενική ανατροπή των προτεραιοτήτων. Η αντίληψη ότι διατρέχουμε μία εποχή συνεχούς ευδαιμονίας αποδείχθηκε κοντόφθαλμη και εσφαλμένη. Καμία χώρα δεν μπορεί να διαφύγει από την κρίση. Και όλες οι χώρες πρέπει να λάβουν τα μέτρα τους. Για τον λόγο αυτό, κούρσες εξοπλισμών δείχνουν να είναι αποκυήματα πολιτικής χωρίς ευθύνη και χωρίς προοπτική. Η εποχή μας είναι εποχή συνεργασίας και συνεννόησης. Αυτή είναι η επιταγή των καιρών.

Στο πλαίσιο της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας, η Τουρκία εξελίσσεται σε σημαντική περιφερειακή δύναμη. Η οικονομία της επιδεικνύει δυναμισμό, ενώ η γεωγραφική της θέση ενθαρρύνει την ανάπτυξη σχέσεων στην κατεύθυνση τόσο της Ευρώπης όσο και της Ασίας.

Η επιθυμία της Τουρκίας να ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποκτά ιδιαίτερη σημασία. Η Ελλάδα έχει υποστηρίξει σταθερά την τουρκική αυτή επιδίωξη υπό την προϋπόθεση, βέβαια, ότι η τουρκική πλευρά θα εκπληρώσει τις προενταξιακές υποχρεώσεις της. Πιστεύουμε ότι η συνύπαρξή μας στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα συμβάλει ουσιαστικά στη

βελτίωση των σχέσεων και στην προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των δύο χωρών μας σε όλους τους τομείς.

Από την πλευρά της, η Ελλάδα διέρχεται με ένταση τη σημερινή οικονομική κρίση αλλά, στηριγμένη στη συμμετοχή της στην Ευρωζώνη, ανασυντάσσεται με μια νέα κυβέρνηση και προσβλέπει με εμπιστοσύνη στην ανάκαμψη της οικονομίας και την επάνοδο σε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης. Συμμετέχει ενεργά στα δρώμενα της ευρωπαϊκής πολιτικής και λειτουργεί ως παράγοντας σταθερότητας στα Βαλκάνια και την ευρύτερη περιοχή.

Η ραγδαία ανάπτυξη των οικονομικών και εμπορικών σχέσεων μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας υποβοηθά τη βελτίωση των σχέσεων και στον πολιτικό τομέα. Τη σημερινή εποχή οι σχέσεις μεταξύ των κρατών αποτελούν ένα ενιαίο σύνολο και δεν είναι δυνατό να ξεχωρίσει κανείς τις πολιτικές από τις οικονομικές σχέσεις. Η βελτίωση των σχέσεων στον ένα τομέα συμπαρασύρει και τον άλλο. Όπως δεν μπορούν να αναπτυχθούν οι οικονομικές σχέσεις σε περιόδους έντασης, άλλο τόσο και η συνεχής βελτίωση των οικονομικών σχέσεων συνεπάγεται και βελτίωση στον πολιτικό τομέα.

Η ελληνική κυβέρνηση αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην ενίσχυση των σχέσεων με την Τουρκία. Το ότι στην κυβέρνηση προΐσταται ο βασικός εμπνευστής της πολιτικής της προσέγγισης με την Τουρκία, αποτελεί την καλύτερη απόδειξη. Το γεγονός ότι στην σημερινή ημερίδα παρίσταται ο Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδος είναι επίσης ενδεικτικό της σημασίας που η ελληνική κυβέρνηση αποδίδει στη συνεργασία των δύο χωρών.

Οι συμμετέχοντες στη σημερινή συζήτηση είναι διακεκριμένα στελέχη που έχουν ενεργά ασχοληθεί με τις ελληνοτουρκικές σχέσεις και έχουν όλοι συμβάλει στην προώθησή τους. Αν έχουν κάτι το κοινό μεταξύ τους, αυτό είναι η αισιόδοξη αντιμετώπιση του πλέγματος των σχέσεων αυτών και η πεποίθηση ότι δεν υπάρχουν άλυτα προβλήματα και ότι η μοιρολατρική επίκληση της ιστορικής αντιπαλότητας συνιστά ηττοπαθή στάση, που ζημιώνει αυτούς που την επικαλούνται. Μπορούμε να κάνουμε βήματα

εμπρός, μπορούμε να σπάσουμε τον φαύλο κύκλο της έντασης και των κρίσεων. Κερδισμένοι θα είναι οι λαοί των δύο χωρών, η σταθερότητα και η ειρήνη στην περιοχή.